

СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ

А.О. Каграманян, Г.Ф. Арбузов, С.В. Кошевий

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНО-ОЧНОГО НАВЧАННЯ СЛУХАЧІВ ФАКУЛЬТЕТУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

З 2013 р. за рішенням Головного управління кадрової та соціальної політики Укрзалізниці на факультеті підвищення кваліфікації Української державної академії залізничного транспорту функціонує дистанційно-очна форма навчання. Протягом двох тижнів слухачі вивчають матеріал навчальних модулів без відриву від виробництва з використанням ПЕОМ та Інтернету на розробленому фахівцями академії навчальному порталі, можуть звернутися за консультацією до викладача, обговорити актуальні питання на форумі, виконують тестові завдання. Тижневі заняття в академії зорієнтовані на поглиблення отриманих знань, проведення практичних занять і підсумкового тестування.

Поєднання дистанційної та аудиторної роботи висуває підвищені вимоги до методичного забезпечення навчально-тематичного плану курсів. Накопичений досвід його підготовки, організації та проведення занять з окремих змістових модулів професійної програми підтверджує обґрунтованість принципових підходів до розроблення методичних матеріалів, а також дозволяє зробити висновки щодо напрямів їхнього удосконалення. У доповіді передбачається аналіз найважливіших з них.

1. Метою навчання в системі підвищенні кваліфікації є заміна негативних установок, які стали гальмувати ефективну діяльність фахівців, на позитивні, спрямовані на практичну реалізацію інформації про сучасні технології, погляди, підходи. Для досягнення цієї мети викладач повинен, по-перше, провести діагностику початкових професійних установок слухачів, по-друге, скоригувати негативні й, по-третє, сформулювати нові професійні установки. Однак за дистанційного навчання діагностика суттєво ускладнюється і вимагає спеціального *психологічного тестування*.

2. *Зміст навчального матеріалу*, що розміщений переважно в текстах лекцій і побудований за модульним принципом, потребує більшої варіативності залежно від фаху та посади тих, хто підвищує кваліфікацію. Слухачі висловлювали побажання про деяке скорочення тексту лекцій у зв'язку з обмеженим часом на його вивчення. Частина навчальної

інформації можна перенести у розширений глосарій, а також у рубрику «Додаткові матеріали».

3. Слід поліпшити *ергономічні якості тексту* за допомогою чіткої системи абзацних відступів, малих і великих міжрядкових інтервалів, кольорового тексту, різних маркерів при смисловому переліку, рамок, схем, іншої наочності.

4. Для проведення *консультацій, обміну думками, обговорення дискусійних питань* великі можливості надає інструмент «Форум» системи MOODLE, на базі якого розроблені навчальні курси. Однак вони поки що недостатньо задіяні. Активізації слухачів сприятимуть проблемний виклад матеріалу, якість пропонованих тестових завдань, розміщення консультацій з актуальних питань за ініціативою викладача, виклад конкретних ситуацій для аналізу слухачами та ін.

5. Підвищити ефективність *самотійної роботи слухачів* можна методичними порадами, які надаються не тільки в тексті модуля, а й на полях, у списку літератури тощо.

6. Основним напрямом удосконалення *тестових завдань* є включення до їх складу запитань, що моделюють складні ситуації з фахової діяльності слухачів, відступи від фактологічного викладення питань з їх ухилом до методологічної спрямованості.

7. Для посилення наступності *дистанційної та аудиторної навчальної роботи* доцільно пропонувати слухачам завдання, які будуть спільно проаналізовані на практичних заняттях. Такі завдання повинні відповідати певним умовам (наприклад, спиратися на досвід ділового спілкування слухачів, бути достатньо складними у виконанні, включати варіативну модель дій).

Таким чином, удосконалення методичного забезпечення підвищує ефективність дистанційно-очної форми навчання, сприяє активізації пізнавальної діяльності слухачів ФПК, поліпшенню існуючих або формуванню нових професійних і комунікативних умінь.

Д.С. Козодой

ЕТАПИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ СПЕЦІАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ СУБ'ЄКТІВ ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ

Для повноцінної реалізації ідеї впровадження дистанційної освіти в систему спеціального навчання працівників суб'єктів перевезення небезпечних вантажів необхідно розробити автоматизовану систему управління процесом навчання фахівців підприємств залізничного транспорту, у якому разом з викладачами бере участь інтелектуальне